נילף מיניה. ממעילה: **מה מכירה.** מינה מתקיימת אלא ע"י אחר הגנב מוכר והלוקח לוקח: **אף עביחה.** אפילו טבחה שליח נתחייב הגנב בתשלומי ד' וה': **אי.** מכרו לרבות אפילו שליח: **פתח השור פתח השה.** דחד מיניהו יתירה הוא ולרבות שאם מינה שליח **למימר.** נילף מיניה דיש שליח לדבר עבירה: **הוא ולא שלוחו** גרסינן: **ולמ"ד אין מלמדין.** ולית לן למילף ממעילה וטביחה דיש שליח לדבר עבירה ומסכלא אין שליח לאית לן למימר דיש לו לשמוע דברי הרב והני ההוא ההוא מאי דרים בהו: **למעוטי שיש אוחזין וכו'.** שפטורין מחטאת דשחוטי חוץ: **הוא ולא אנוס.** דההוא משמע שיהא בהוייתו ובייסוד דעתו: **קסבר שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים.** וילף ממעילה וטביחה דיש שליח לדבר עבירה והני ההוא דרים להו חד למעוטי שיש אוחזים וחד למעוטי אנוס ולית ליה דרשה דהוא ההוא: **מכלל דס"ק כו'.** בתמיה: **דינא רבה ודינא זוטא איכא ביניייהו.** לשמאי מיחייב בדינא רבה בעונש גדול ולת"ק לא מיעניש כולי האי כהוגן עצמו אלא כגוזם: **ואדוני יואב.** זהו מרד שקראו אדון בפני המלך: **אם ח"ל.** דהאי מייב דקאמר שמאי בדיני אדם קאמר ואיף ממעילה וטביחה וקסבר שני כתובים הבאים כאחד כו' אפ"ה מודה הוא בתומר כו' הואיל ונהגה שליח זה: **שליח נעשה עד.** בין לקידושין בין שלא ממון לנעל חודו מצערף: **שליח** עם עד להיות שניים או אם שניהם שלומים היו ניחא שניהם מעידים בדבר: **ה"נ דלא הוו קידושי.** הרי רחו. וכי אמרינן בסנהדרין (דף כט.) לרין שיאמר אתם עדיי ה"מ בעדי הודאה שפעמים שאדם מודה לתובעו

נילף מיניה משום דהוה מעילה טביחה ומכירה שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין מעילה הא דאמרן טביחה ומכירה מאי היא אמר קרא [1]וטבחו או מכרו [2]מה מכירה ע"י אחר [3]אף טביחה על ידי אחר דבי ר' ישמעאל תנא או לרבות את השליח דבי חזקיה תנא תחת לרבות את השליח הניחא למ"ד [4]שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר גלי רחמנא בשחוטי חוץ [5]דם יחשב לאיש ההוא דם שפך הוא ולא שלוחו אשכחן גבי שחוטי חוץ [6]בכל התורה מגלן דיליף משחוטי חוץ אדיליף משחוטי חוץ נילף מהנך הדר כתב רחמנא ונברת האיש ההוא אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל התורה כולה ולמ"ד שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים הני ההוא ההוא מאי דריש בהו חד למעוטי [7]שנים שאוחזים בסכין ושוחטים וחד הוא [8]ולא [9]אנוס הוא ולא שוגג הוא ולא מוטעה ואידך מהוא ההוא ואידך הוא ההוא לא דריש והא דתני [10]האומר לשלוחו צא הרוג את הנפש הוא חייב ושולחיו פטור שמאי הזקן אומר משום חגי הנביא שולחיו חייב שנא' [11]אותו הרגת בחרב בני עמון [12]מאי טעמיה דשמאי הזקן קסבר שני כתובים הבאים כאחד מלמדין והוא ההוא לא דריש ואיבעית אימא לעולם דריש [13]ומאי חייב חייב בדיני שמים מכלל דת"ק סבר אפילו מדיני שמים נמי פטור אלא דינא רבה ודינא זוטא איכא בינייהו ואיבעית אימא שאני התם דגלי

מורד במלכות הוה דקאמר ליה ואדוני יואב כו'. פי' נקוטרס דמורד היה מהא דקאמר לאדוני יואב בפני המלך דוד א"ל ולא נהירא [14]שהרי יואב לא היה מורד במלכות [15] ואומר רבינו מאיר אביו של ר"מ מה שאמר לו דוד שילך לביתו לאכול ולשתות [16] והוא מילון בדבר כדכתיב כל עבדי אדוני המלך דוד [17]:

שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב. ולא"מ והא איכא מעילה שאם אמר הגזבר לשליח אכול בכר זה של הקדש והשליח לא ידע שהוא של הקדש דחייב המשלח ואמאי זה נהנה וזה מתחייב הוא וי"ל דמעילה לא מתחייב המשלח ע"י הנאת השליח אלא ע"י הגבהה דשליח דמיד לאגבהיה שליח קנייה והיא שעתא חייב משלח אמנם מסופק היה ר"י באומר לשליח אוסף ידך לכך של שמן ותהנה מן הסיכה אם אינו עורות של הקדש או התחמם בגזיז עולה והשליח לא ידע דהם של הקדש דהשתא לא עשאו שליח אלא מן ההנאה אם יתחייב המשלח כדאמרינן גבי מעילה דלא דומיא זה נהנה וזה מתחייב לא אמרינן:

ולא אמר להם אתם עדי ה"נ דלא הוו קידושי. ופשיטא דהוו קידושין משמע דלא מצרכי לומר אתם עדיי כי אם בהודאה כדאמר בסנהדרין (דף כט.) שאם אמר לחבירו אתה חייב לי מנה והודה בפני שניים אם לא אמר אחד מהם אתם עדיי יכול לומר לו היום או למחר משעה אני כך מיהו אי לא טעין לא טעינן ליה אבל עשוי אדם שלא להשביע עצמו כגון אם הודה הלוה בפני שניים חייב אני לך בלא תביעת

שלח ביד פקח הפקח חייב. מדלא קאמר משלח חייב בדיני שמים כמו בריש מכלל דמשלח פטור לגמרי, אע"ג דברים הכונס קאמר דהשוכר עדי שקר להעיד לחבירו חייב בדיני שמים היינו משום דאיכא שכירות אבל היכא דליכא שכירות אפי' בדיני שמים לא מחייב דאינו סבור שישמע לו, ומיהו לקמן בשמעתין אמרי דהאומר לשלוחו לא והרוג את הנפש דמשלח חייב בדיני שמים לכל הפחות בדינא זוטא

תוס' הרא"ש שם

באיך ודוקא שוכר אבל אמר פטור מד"ם שסבור שלא ישמעו לו כו' עכ"ל · וקשה דהא בפ' האיש מקדש דף מ"ב משמע להדיא דכ"ע מודו דאפי' באומר חייב בד"ם גבי האומר לשלוחו לא והרוג את הנפש דמקשה התם בפשיטות מכלל דת"ק בד"ם נמי לא מחייב ורציתי שהש"ך בח"מ סימן ל"ב הרגיש בקושיא זו ולא חירץ כלום וכן הקשה אסוגיא דקדושין שם דאמרינן דהתם היה רואי לפטור מטעמא דדברי הרב כו' אף על גב דהתם ד"ם הוי ע"ם בש"ך ולא הי' כלום ולע"ד נראה לישב הא דאמרינן בקדושין דהשולח חייב בד"ם היינו היכא שהשליח עשה המעשה בלוי של המשלח שעיקר המעשה מיוחד להמשלח שחפץ בזה הענין ולולי לוי המשלח לא היה השליח רולה לעשות זה המעשה ומדין שלוחו של אדם כמותו אחיק עליה דמי דבדיני אדם פטרינן ליה מטעמא דדברי הרב וכו' מ"מ יש לחייבו בד"ם כיון שעיקר המעשה מיוחד אליו כגון בעמין יואב בהרינה אורי' שלא עשה יואב אלא לקיים לוי דוד המלך וע"כ לא גרע מעשה יואב לדוד כמו שוכר הנ"ל כי דבר המלך אליו נחוץ ובודאי היה רולה דוד שיואב יעשה הדבר בשליחותו ולא יסתלל לכך פשיטא ליה לתלמודא דחייב דוד בדיני שמים וכן האומר לשלוחו הרוג את הנפש שהמשלח עיקר בעמין זה ורולה שהשליח יעשה זה בשליחותו ולולי שליחותו לא עלה על דעת השליח לעשותו אלא לקיים לוי המשלח עשה כן לכך חייב בד"ם מדין שלוחו של אדם כמותו משא"כ בגדון דידן באומר לחבירו להעיד שלום שקר להוליא מרחיבן לשמעון דלא שייך כאן כלל דין שלוחו של אדם כמותו דלאו שלוחו הוא וכן העדים ודאי אינן עושין לקיים רצון האומר בלבד אלא בלא"ה נמי היו עושין לרצון הבע"ד וגם האומר

תוספת רש"י

מה מכירה על ידי אחר. מכירה אי אפשר אלא ע"י אחר, שהלוקח לוקחו ממנו (כתובות לג:). אין מכירה אלא בשנים, מוכר ולוקח (ב"ק עא.). תחת. תחת השור, מלי למכתב יאלם בשור (כתובות לג.). הוא ולא אנוס. דהכי דרים ליה בת"ק כל הוא דנמי ונכנס, כשיטנו בהוייתו ונדעתו ולא אנס ולא שוגג מאליו אי מוטעה ע"י אחרים (בבא קמא קח:). הוא ההוא לא דרישׁ. דאומרא דקרא לאיתמר הכי (לעיל מו.). בחרב בני עמון. כאומון שהולכים בני עמון שלא מדעתך (שבת נו.). ואדוני יואב. לאי אורח אכיפא לקבל עליו מרות אחרים בפני המלך שם.

מוסף תוספות

א. דהוה ליה למימר ועבדך יואב אדוני. ריטב"א. ב. בנ"א מה מרד הוא זה כיון דיואב עצמו לא היה מורד בהוקיק עצמו מלך. תוס' הרא"ש:

מוסף רש"י

לו א מי' פ"ב מהל' גניבה הל"י:
לז ב מי' פי"ח מהל' מעשה קרבנות הלט"ו:
לח ג מי' פ"ב מהל' רולח הלכה ב ג:
לט ד מי' פ"ג מהל' איסורי הלט"ו:
מ ה ו מי' שם הלט"ז
סמג עשין מח טוש"ע
אה"ע סי' לה סעי' ב:
מא ז מי' פ"ז מהל' גניבה הל"י ופ"ב
שם הל"ב סמג עשין מח טוש"ע שם סי' קמ"ב סעי' יח:

עדותן בב״ד וכ״כ חוס׳ בפ״ב דכתובות דף י״ח ע״ב וכ״כ הגימוקי בפ׳ ג״פ בשם הריטב״א גבי נמחק שט״ח וז״ל ולא הוי עד מפי עד דלא על מנה שבשטר הן מעידין אלא על כת״י והוי כאלו אמרו ראינו לו שטר מתנה או מכר ע״ב וא״כ מבואר דעדים שבמנו תקירת עדות בב״ד רשאין להעיד דאל״כ היאך מעמיד עליו עדים בשטר שנמחק הא הוי עד מפי עד. וכ״מ בפ״ק דמכות ד״ז שם כל מקום שיבואו שנים ויעידו שנגמר דינו של פ׳ ופ׳ ופ׳ עדיו ה״ז יהרג וכ״כ הרמב״ם בפי״א מהלי׳ סנהדרין וא״כ כיון דאפי׳ בד״כ לא הוי עד מפ״ע מכ״ש בד״מ ואולי אפ״ל לדעת הסמ״ע דפס״ד עדיפא ומש״ה יהרג אבל בתקירת עדים לבד הוי עד מפ״ע וא״כ בשטר שנשרף או שנמחק דעדים אחרים מעידים עליו משום דשטר עדיף והוא לכמה דברים כגבוי והוי כאלו אמר ראינו לו שטר מתנה או מכר דהוא כבר נתחייב קלת כמו בפס״ד אבל תקירת עדים בע״פ אין לנו ואפשר דהוי עד מפ״ע :

אמנם מלאתי הדבר מפורש בחידושי הרא״ה בכתובות דף כ״ח ז״ל ראוי לספק בעדים שהעידו בב״ד ונתקרע עדותן אם נאמנין קרובים להעיד עליה׳ כך וכך העידו פ׳ ופ׳ בב״ד פ׳ ע״כ והניח בספק ומבואר להדיא דבשרים ודאי רשאין להעיד ולא הוי עד מפי עד וז״ב ומדברי הרמ״ה נמי נשמע דשטר עדיף מתקיר׳ עדים בע״פ וכמ״ש דהא בעדות שבשטר ונאבד או נשרף ודאי אפי׳ קרובים מעידים על השטר וכדתנן זה כת״י של אבא אע״ג דקרוב אינו נאמן בקיום אך מדברי הרא״ש מבואר דבשרים יכולין להעיד אפי׳ בעדי׳ שנתקרע עדותן בכה לפני ב״ד וכן בע״ז תולק בזה על הסמ״ע אלא שלא הביא ראי׳ וע״ש ז״ל ועיין בכ״י בפשט מחלה תדין דעמ׳ וזה ללע״ד ברו׳ כשמש עכ״ל ורמיזותיו אינו מכיר :

סימן ל״א (א) וישבע. ולא הוי

שעבוד קרקעות דמיירי דלית לי׳ קרקע והילך לא הוי אע״ג דא״י לכפול דהיינו דוקא כשמודה בדבר שא״י לכפול ה״ל הילך אבל זה שכופר הוי מודה במקצת עיין ש״ך :

סימן ל״ב (א) לא שכרן. עיין ש״ך שהקש׳

מפ׳ האיש מקדש דף מ״ג דאף דאין שלה״ע מחייב בדיני שמים דמחמה התם בפשיטות מכלל דת״ק סבר אפי׳ בדיני שמים נמי פטור ומשני בי דינא רבא בי דינא זוטא א״כ ופרש״י טוענ גדול וטוענ קטן ע״ש ולי נראה דבאן מיירי מחיוב תשלומין בד״ש ובהדיא דאמרינן כיונא א״י אם נתחייבתי פטור מדיני אדם וחייב לשלם בד״ש הייב לשלם בד״ש אבל טוענ בדיני שמים ודאי אית ליה אפי׳ אם אינו שוכרן משום דאף דאין שלה״ע טענ הוא בד״ש והתם בין דינא רבא ובין דינא זוטא אינו כלל מין הדין שנתחייב בדיני אדם כגון רוצח בסייף ואם עשה

ושנים בשני אינו כלום שהרי כל כת לא העידה אלא על חצי דבר אבל אם העיד עד אחד שראה שתי שערות בימינו ועד אחר העיד שראה שתי שערות בשמאלו מצטרפין וכן כל כיוצא בזה:

יד עדות בידיעה שלא בראי׳ יתבאר בסי׳ צ׳ שיש מי שאומר דהוי עדות (אין חלוק בדיני ממונות בין חלתא דעבידי לגלויא לו לא) (ריב״ש סימן קפ״ח) :

לא דיני הרבה כתי עדות. ובו ד סעיפים:

א שתי כיתי עדים המכחישות זו את זו שבא עד אחד מכת זו ועד א׳ מכת זו והעידו בעדות אחרת אין כאן עדות שהרי בודאי א׳ מהם שקר באה כת זו בפני עצמה והעידה עדות ובאת כת זו והעידה עדות אחרת בפני עצמה מקבלים כל אחת מהם בפני עצמה :

ב מלוה שיש לו על לוה אחד שני שטרות א׳ במנה וא׳ בק״ק וכפר הלוה בשני השטרות וכת אחת מאיו חתומה בשטר זה וכת שניה חתומה בשטר זה אם הוציאן כא׳ לא ישלם אלא מנה (א) וישבע על השאר בנקיטת חפץ ומוציאין שטר של ק״ק מידו וקורעים אותו ואם הוציא שטר אחד בלבד גובה אותו ואם אחר כך הוציא השטר השני גובה אותו ג״כ (וי״ח דעוב לו שטרוף הקטן שלא יכביעוהו הלוה שיש לו שני שטרות שאלו העדים התומים עליו) שני מלוים שהוציאו כל אחת כופר בשניהם זה נשבע ונוטל ואפילו כתוב נאמנות בשטרות צריכין לישבע :

ג מלוה אחד שהוציאם על שני לווים אם הוציאם כאחד ישבע כל א׳ היסת ופטר ואי מודה חד מנייהו יגבה ממנו מבני חרי ואם הוציא שטר אחד גובה בו ואח״כ מוציא השטר השני וגובה בו :

ד מי שהביא עדים והוכחשו מתוך עדותן ואחר כך הביא עדים אחרים ונמצאת עדותן מכוונת דנים על פיהם אבל שטר שבאו שנים ואמרו ממנו שאל לזייף שטר זה אע״פ שנתקיים השטר בחותמיו אין גובים בו לעולם אלא אם כן באו עדי השטר והעידו הם בעצמם על כתב ידם :

לב המודה בפני עדים שיאמרו דברים כהוייתן ואם אמר משטה אני בך. ובו ב סעיפים:

א אם אמר ראובן בפני עדים שהוא חייב לשמעון מנה לא יעידו בב״ד סתם שהודה בפניהם שהוא חייב לשמעון מנה אלא יאמרו דברים כהוייתן לפי שאפשר לו להפטר בטענת משטה הייתי בו או בטענת שלא להשביע את עצמו נהכוונתי על הדרך שיתבאר בסימן פ״א וב״ד יבחינו הדברים אם הם בענין שועידו טענות אינו או לאו :

ב השוכר עידי שקר להוציא מנה מראובן לשמעון פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים:

הגה ודווקא שלא היה חייב לו אבל אם היה חייב לו רק שאלו העדים הם שקרים פטור מדיני שמים אבל עוכר על מדבר שקר תרחק (ג״י פ׳ הכונס בשם הרא״ש) וכן אם (א) לא שכרן אלא פיתה אותן בדברים שיעידו שקר (תוספות פ׳ הג״ל) וכל זה בשוכר עדות שקר לחברה והוא אינו מודה אבל אם שכר עדות שקר לעצמו והוציא ממון שלא כדין או שהבעל דין מודה חייב להחזיר להוציא הגזילה מתחת ידו (כ״ה) ואם הוא אמר שהוא כדין והעדים מודים שהעידו שקר העדים (ב) חייבים לשלם (ג״י בשם הרא״ה) כלעיל סימן כ״ט סעיף כ׳ ולקמן סימן ל״ח :

שליח עוכשין אותו משמ׳ בעוכש מן השמים בדינא דבא אז בדיני זוטא אבל הכא בשוכרן היא מידי אחרינ׳ שהוא חייב לשלם בד״ש ומה מיני גרמא איכ׳ שנפטר מתשלומין אפי׳ בד״ש ואלו עוכש ודאי א״ל אפי׳ בגורס דגורס והוא פשוט : (ב) חייבים לשלם. והיכא שיש הביעה לא׳ עם שלשה וא׳ נעשה בע״ד ושנים עדים אם מודים אמ״כ לריכין להחזיר המשות אף שאמרו שבדין לקחו ממנו שהוא חייב להם כן פסק מהרש״ל ביש״ש דב״ק פ״ד סי׳ י״א הוכא בש״ך ולדעתי יש לעיין בזה ולכן נעמיק לשון מוהרש״ל וטעמא דידי׳ וז״ל ולא דמי לשלש שמשים כא׳ אף דאין לך תפ״ומות גדולה מזו שאני התם דמעידין עדות שקר שאומרים הוא חייב כל המנ׳ לזה ואינו אמת וגם עדותם אינו עדות מאחר שמגעיש בעדותם וא״כ רחמנא הוא דפטרי׳ לזה בטענותו אינו חייב והם הוליאו ממנו שלא כדין תורה ואם הודו אח״כ בפני ב״ד פשיטא דמחוייבין להחזיר כל המנה ואיכא כאן מנו דמנו במקום עדים לא אמרינן והגראה שהוליאו ממנו מנה שלא כדין כמאה עדים דמי וגם איתרע חזקת׳ דלאו קושטא קאמרי עכ״ל :

ולענ״ד נראה דאין להוציא ממון מה״ט דאשכחנא מנו כהאי בפ׳ חז״ה דף ל״ב ההיא דאמר ליה לחבריה מאי בעית בהאי ארעא א״ל מינך זבינתי׳ והא שטרא א״ל שטרא זייפא הוא נמון לחים לי׳ לרבה אין שטרא זייפא הוא מיהא שטרא מעליא ה״ל ואבד ואמינא איגקט בהאי בידאי כל דהו א״ר מה לי לשקר איבעי א״ל שטרא מעלי׳ הוא א״ל ר״י אמאי קם סמכת אהאי שטרא האי שטרא חספא בעלמא וכתב שם רש״י ז״ל ולא דמי לשאר מה לי לשקר שבגמרא שאני הטעמא יכולין להיות אמת אותו שהוא אומר ואותו שה׳ יכול לטעון ולא עינן אמרינן מנו אבל הכא מה לי לשקר במקום עדים שה״ל כל כחו וחזקתו ע״י שטר זה והאיך נאמר מה לי לשקר בשטר זה איבעי אמר שטרא מעליא הוא והלא מודה שבשטר פסול הוא והודאת בע״ד כמאה עדים ואלו בתו שני עדים שאמרו פסול ליכ׳ תו מה לי לשקר עכ״ל והנה הרואה יראה כי דברי מוהרש״ל הוא בדומה ממש לדברי הרשב״ם דהוי מנו במקום עדים כיון דהודאת בע״ד כמאה עדים אמנם דברי הרשב״ם אינו מוכן כלל גם לגדולי נבוני׳ וכבר כתב הרמב״ן בחידושיו פ׳ חז״ה שדברי רשב״ם אינו מוכן דמ״ש משאר מנו דאלו דלה לשקר לא הי׳ מודה וע״ש וממי׳ זו קיימת גם על דברי מוהרש״ל ובהו׳ שם כתבו בטעמו דר״י דלא הוי מנו משום דהיה מוכרח לשקר אחלה ולומר הא שטרא א״נ משום דהוי טוענ וחזר וטוענ דמטיקרא טענ והא שטרא ומאה חזר בו ומודה דחספא בעלמא הוא אלא שטרא מעליא הוי לי׳ עכ״ל. וגם להני טעמי׳ אפשר דכיון מוהרש״ל במ״ש וגם איתרע חזקתי׳ דלא קושט׳ קאמרי והיינו

דף נו ע"א גמרא והשנכר עדי שקר נתי מ"ד דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין יל"ב
עי' שו"ת חות יאיר סי' קס"ו דא"כ נאמת מ"ש חייב בד"ם והביא דברי הש"ך
חו"מ ס"ס ל"ב ומהך (קדושין מג ע"א) דאמרינן בפשיטות האומר לשלוחו לא והרוג את הנפש חייב
לשמאי הזקן ובמי הש"ס לומר מאי חייב בד"ם ומקשה הש"ס מכלל דת"ק סבר פטור אף בד"ם בתמי'
והנה התוס' מחלקים בין שוכר לאומר והך דקדושין כיון דנקט הש"ס האומר לשלוחו ולא נקט אומר
לחבירו ע"כ דשליח שלו דומיא דשכרו שרגיל לעשות שליחותו עי' חות יאיר שם אולם הקום' עדיין
במקומה עומדת מג"ל לש"ס דחייב בד"ם כיון דאשלד"ע . והנה מצאתי מנין חדש ויקר בעיני אשר
לא התעורר בו שום איש דכאן יש לנו רמז מיוחד וז"ל הרמב"ם פ"ב מהל' רוצח ה"ג את דמכם
לנפשותיכם זה ההורג עצמו מיד כל חי' אדרשנו זה המוסר חבירו לפני חיה לטרפו מיד האדם
מיד איש אחיו זה השוכר את אחרים להרוג חבירו ונאמר בשלשתם לשון דרישה הרי דינם מסור
לשמים ע"ש ודברי הרמב"ם אלו לקוחים מן ברייתא מובא במדרש רבה פ' בראשית . ומכן לא
הפרה המקור בזה עכ"פ יש לנו קרא מיוחד דבשוכר להרוג חבירו חייב בד"ם ומפ"ז תמה הש"ס
לנכון בקידושין שם תכלל דת"ק ס"ל פטור בתמי' דהרי יש לנו קרא מפורש דשוכר להרוג חבירו אע"ג
דאשלד"ע מ"מ חייב בד"ם עכ"פ ואע"פ דקרא זה קודם מתן תורה נאמר ואפשר דעכו"ם נעכו"ם
יש מצות לד"ע מ"מ כיון דפרשה זו לא נישנית בסיני שוב הדין דרק לישראל נאמר ותמיה לי על
כל המחברים שלא התעוררו בזה . ועי' מחנה אפרים הל' נזקי ממון סי' ז ח ע"ש :
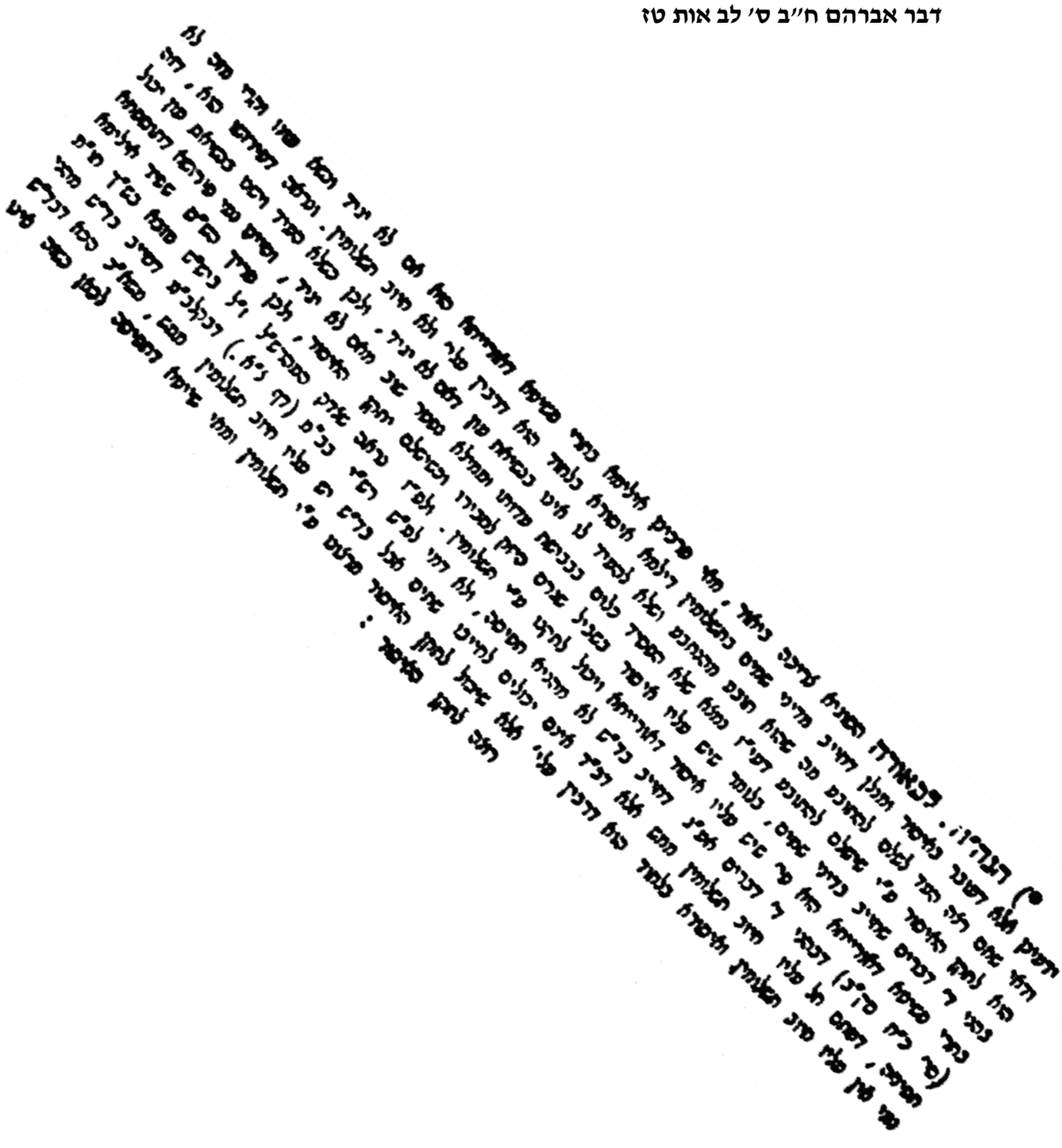
דבר אברהם ח"ב ס' לב אות טז